

1. MUNKAVIZSGA RETRIEVEREK RÉSZÉRE

A munkavizsga célja a retriever örökletes tulajdonságainak, képzettségének, vadászati használhatóságának vizsgálata. A retriever csak sikeres vizsga után indulhat kiállításon munkaosztályban.

A vizsga megrendezhető az év bármely szakaszában, ha az időjárási és területi körülmények megfelelőek. A február 28. és augusztus 1. közötti időszakban tartott rendezvényekhez kizárólag tenyésztésből kihelyezett apróvad használható.

A munkavizsgán csak olyan retriever vehet részt, amely az FCI által elismert származási lappal rendelkezik. Betegségre gyanús, vagy beteg kutyát nem szabad felvezetni. Szemmel láthatóan vemhes és szoptató szuka nem vezethető fel. Tüzelő szukák a munkavizsgán nem vehetnek részt. Minden retrievernek azonosíthatónak kell lennie (mikrochip, melynek meg kell egyeznie a származási lapon szereplő számmal). Azonosíthatatlan kutya nem bírálható. A nevezés a munkavizsgára írásban, a rendezvény előtt 14 nappal a megadott nevezési címre postán, az egyesület honlapján online nevezéssel küldendő el, amely az alábbi dokumentumokat kell, hogy tartalmazza:

- törzskönyv másolat,
- nevezési díj befizetését igazoló bizonylat (a szervező elfogadhat helyszíni fizetést is, de ezt a vizsgafelhívásban jeleznie kell)
- klubtagságot igazoló bizonylat (ha van)
- a fejlécen kitöltött munkavizsga bírálati lap (a klub honlapjáról letölthető dokumentum, vagy a szervező által elektronikusan elküldött bírálati lap nyomtatvány)

A bírálati lapnak tartalmaznia kell az FCI, MEOESZ logót, illetve a szervező Egyesület logóját vagy annak hiányában annak pontos nevét. Ezen kívül a vizsga helyét, dátumát, a vizsgázó kutya tk-i nevét, ivarát, születési idejét, fajtáját, chip és tk-i számát, valamint tulajdonosának nevét, pontos címét és tenyésztőjének nevét.

A bírálati lapon fel kell tüntetni a feladatokat, az elérhető maximum pontszámot és hogy abból a kutya mennyi pontot kapott. A felsorolás végén az elérhető össz. pontszámot, valamint hogy ebből a kutya mennyit ért el. A bírók a bírálati lap végén található MEGFELELT illetve NEM FELELT MEG szavak közül aláhúzzák vagy bekarikázzák azt, amit az összesített pontok alapján a kutya érdemel. A bírálati lapokat a Vezető bíró és a Bíró minden esetben aláírásával hitelesíti. (ajánlott bírálati lap mellékletként).

Sikeres vizsga esetén a szervező MEOE Szövetség felé 15 napon belül lejelenti a vizsga eredményét. Az ötnyelvű munkavizsga bizonyítvány kiváltásához a vizsgálónak az eredeti bírálati lappal kell felkeresnie a MEOE Szövetség irodáját és kérvényezni azt.

A vizsgáló kutya munkájának értékelése 0-100 pontig terjed. A vizsgán az 50+1%, vagyis legalább 51 pontot elért kutya tekinthető megfeleltnek.

Lövést a vizsgán csak sörétes vadászlőfegyverből szabad leadni.

A kutya testi fenyítése nem megengedhető, a vizsgából való kizárást vonja maga után. Nyakörv, elektromos nyakörv nem lehet a kutyán. Pórázon történő vezetés nem megengedett. Minden kutyának ép vadat kell biztosítani.

Kívánatos, hogy a vezető a vizsga során ne alkalmazzon fizikai kontaktust a kutyával, illetve a verbális kommunikáció csak a parancsszavakra és a sípjelekre korlátozódjon. Az elhozások előtt („ül” vagy „marad”), illetve a vonalhajtás közben („lábhoz”) parancsszavak esetén kívánatos, hogy a vezető max. egyszer adjon parancsot a kutyának és ne ismétелgesse azt. Amennyiben a vezető ezektől eltér, úgy a bírók annak mértékétől függően pontlevonással büntetik.

Ha egy kutya egy feladatra 0 pontot kapott, nem folytathatja a vizsgát. A bíró időtartamtól függetlenül felszólíthatja a kutyavezetőt a kutya

behívására, amint számára egyértelművé válik, hogy a kutya kizáró hibát vétett, vagy nem képes eredményesen végrehajtani a feladatot.

Minden feladatnál bírálendő vad felvétele, elhozása és átadása, a puhaszájúság. Az átadás kézbe történjen. A retrievernél szabályos az átadás, ha azt álló vagy ülő helyzetben teszi a kutya.

Ha a kutya a felvett vadat fogásigazítás miatt teszi le, de utasítás nélkül felveszi, nem számít hibának.

A rendező szervezetnek törekednie kell arra, hogy a vizsgán vadászható vadfajokat használjon.

1/a. Standhajtás, mezei irányításos elhozással

Két részből álló feladat, melynek az első részében a kutyák stabilitását (steadiness) vizsgáljuk, majd egy irányításos elhozás során, (ahol a kutya nem látja a vad kihelyezését), az irányíthatóságot és a fegyelmet.

A vizsgáló kutyákat vonalban felállítjuk, egyszerre minimum 2 maximum 4 kutya bírálható. (Amennyiben a vizsgálók száma nem ennek megfelelően alakul, a rendező szerv/bíró dönthet arról, hogy behív a feladathoz jelen lévő, de nem vizsgáló kutyákat, hogy a vizsga lebonyolítható legyen). A vezetők egy vonalban állnak fel a bírók által megjelölt helyen, egymás mellett, de legalább 2-3 méterre egymástól. A kutyák a vezetők mellett helyezkednek el, a bíró utasítására a póráz levétele után megkezdődik a hajtás. A vizsgáló kutyák vonalban állásának sorrendjét sorsolással kell eldönteni, a legalacsonyabb számú kerül a vonal jobb szélére.

A vonal előtt kb. 40 méterrel 2-3 segítő hajtást imitálva, zajongva elhalad, miközben sörétes vadászlőfegyverből lövések kerülnek

leadásra. Két vad már a vonal felállása előtt ki van helyezve, mely a vonal előtt, de egymástól (jobbra-balra) kb. 50 méter távolságban vannak (lásd a mellékelt ábra szerint), tehát a vonalból indított kutya kaphat elhozást a jobb vagy bal oldali vad elhozására. (Indokolt esetben a vad helye - a vezető számára látható, de a kutyának segítséget nem adó- jelzéssel ellátható, pl.egy leszúrt faág vagy egy piros szalaggal megjelölve egy közeli bokron). Kívánatos, hogy ha a hajtás az egyik oldalon fejeződött be (pl. bal), akkor az első kutyát az átellenes oldali területre (jobb) küldjék a bírók elhozására. Sem a kutya, sem a vezető nem láthatja a kihelyezést. A kihelyezésre kerülő vadfajt a bírók határozzák meg, mely minden kutya esetében azonos. A lövések leadásakor a segítők törekedjenek arra, hogy a kihelyezett vad területének irányába lőjenek (ha van erre lehetőség, a biztonsági szempontok figyelembe vételével), illetve hogy legalább annyi lövés kerüljön leadásra ahány kutya van a vonalban. A vonalat úgy kell felállítani és a vadakat úgy kell kihelyezni, hogy az elhozások hátszéllel kerüljenek végrehajtásra.

Bírálandó a kutyák stabilitása, nyugodtsága. Amelyik kutya vezényszó nélkül elhagyja vezetőjét, de 4-5 méteren belül meg tudja állítani és vissza tudja hívni (kontrollált beugrás), tovább is részt vehet a vizsgában, de erre a feladatra (1/a) maximum 10 pontot kaphat. A vizsga folyamán (bármelyik feladatnál) másodszorra is beugró kutya, valamint a vezető kontrollja alól kikerülő, visszahívhatatlan kutya 0-pontot kap akkor is, ha behozza a vadat. A vezető a hajtás alatt nem beszélhet és nem érhet a kutyához. Az a kutya amelyik zajos (nyüszít) pontlevonással büntetendő, szélsőséges esetben (hangos, folyamatos nyüszögés vagy ugatás) kizárandó.

Miután a hajtók átérték a vonal előtti hajtás egyik oldaláról a másikra, akkor a hajtás véget ér és a bíró indítja a kutyákat elhozásra. Minden vizsgázó kutyának egy vadat kell elhoznia, felváltva egyet jobbról, egyet balról. Miután egy kutya felvette a vadat, addig egy segítők (amíg a kutya visszafelé tart vezetőjéhez) újra kihelyez ugyanoda egy vadat. A kihelyezésnél az addig takarásban álló segítők lassan kísérik a felvett

vad helyére és ott megállás nélkül leejt egy újabb vadat a területre, majd visszasétál a takarásba. Ennek lényege, hogy ne vonja magára a figyelmet és lehetőleg úgy legyen a vad kihelyezve, hogy az nem nyújt sem segítséget, sem nehezítést a vizsgáló kutyák számára. Miután az egyik oldalról egy vizsgáló elhozott egy vadat, úgy a következő kutyának a másik oldali területről kell vadat felvennie.

A részfeladat végrehajtásánál a vezető a vad irányába küldi a kutyát, majd a bíró által meghatározott a területen tartva keresteti a kihelyezett vadat. A vezető az indítási helyet nem hagyhatja el, mert az pontlevonással jár.

A részfeladatot lehetőség szerint hátszélben kell végeztetni, hogy egyik oldalról dolgozó kutya se kerüljön hátrányos helyzetbe a másik oldallal szemben.

A kutyát csak egyszer szabad indítani, újraindítás nem engedélyezett. Újraindításnak számít, ha a kutyát a vezető behívja, illetve az indítási helyre visszatér.

Hibátlan munkát ennél a részfeladatnál az a kutya végez, amelyik kutya lendületesen megy a kijelölt területre, végig a bíró által meghatározott keresendő területen tartható és a területet, rövid idő alatt lekeresi. A kutyán látszik a találni akarás és maximálisan együttműködik a vezetőjével. A vadat jó iramban viszi a vezetőjéhez. Az a kutya, amelyik kikerül vezető kontrollja alól, a bíró által megjelölt területet jelentős mértékben elhagyja és oda a vezető a bírói utasítására sem tudja visszairányítani, 0 pontot kap akkor is, ha ezt követően behozza a vadat. Ha a kutya nem azt a vadat veszi fel, amelyikért küldték vagy a felvétel után nem a vezetőhöz megy vissza, hanem tovább keres, majd vadat cserél az 0 pontot kap.

Ha egy kutya nem azt a vadat veszi fel amelyikért küldték (vagy felveszi a kért vadat, de azzal nem a vezetőhöz megy, hanem átmegey a másik területre és ott vadat cserél), akkor a bírók rendelkeznek a feladat folytatásának mikéntjéről. A helyzettől függően kívánatos, hogy miután a hibát vétett kutyát behívták, a segítők helyezték vissza

a megfelelő területre a vadakat, mindezt úgy, hogy közben a versenyzők kutyáikkal elfordulnak, így ez nem jelent sem segítséget, sem hátrányt. A folytatásnál a bírók lehetőleg mindig az utolsó felvett vadhoz képest az áttellenes oldalra küldjék a vizsgázót.

A további pontokat az elkövetett hibák súlya és mértéke alapján a bírók határozzák meg.

A feladatra összesen 20 pont adható.

1/b. Vonalhajtás jelölésekkel - 2 elhozással

Ideális területnek a sík mező - nem túl magas (max. 50 cm) aljnövényzettel -, számít. A mezőt szabdalhatják bokrok, vagy fák, de ebben az esetben úgy kell a vadat kihelyezni (kidobni), hogy mind a kutya, mind a felvezető lássa a dobásokat.

Egyszerre minimum 2, maximum 4 kutya bírálható (ha esetleg 5 vizsgázó kutya van, akkor be lehet hívni mindet a vonalba, ha annál több, akkor 3 vagy 4 kutyás vonalakat kell alkotni). A vezetők a bírókkal együtt hajtóvonalat alkotva egymástól olyan távolságra helyezkedjenek el (kb. 5m), hogy a bírók el tudják bírálni a kutya láb melletti munkáját és a vezetővel való kapcsolatot. A puskás segítő és a vad kihelyezéséért felelős segítő a vonal előtt kb. 40 m-re helyezkednek el.

A hajtás a bíró utasítására indul el. A bíró jelzésére a puskás segítő lövést ad le, a hajtóvonal előtt elhelyezkedő segítő a lövés után kidobja a szárnyasvadat a vonaltól kb. 50 m távolságra úgy, hogy mind a vezető mind a kutya számára látható legyen az esés. Lövéskor a vonal megáll. Ezután bírói utasításra a megnevezett vezető kutyájával elhozatja a vadat. A hajtás tovább indul, majd lövéskor ismét megáll, és a következő kutya dolgozhat. Ha egy kutya nem hozza el a vadat, akkor azt a segítőnek kell felszednie. Hibátlan munkát ennél a részfeladatnál az a kutya végez (20 pontot csak az kaphat), amelyik jól jelölve,

lendületesen hozza be a vadat. Nem számít hibának, ha a vad mögé, mellé szaladva a szelet kihasználva keresi meg a vadat.

A kutyák felváltva dolgoznak, minden kutyának két elhozást kell végrehajtania.

Amelyik kutya vezényszó nélkül elhagyja vezetőjét, de 4-5 méteren belül meg tudja állítani és vissza tudja hívni, tovább folytathatja a hajtást, de erre a részfeladatra maximum 10 pontot kaphat. A másodszorra is beugró kutya, valamint a vezető kontrollja alól kikerülő, visszahívhatatlan kutya 0 pontot kap akkor is, ha behozza a vadat.

A további pontokat az elkövetett hibák súlya és mértéke, alapján a bírók határozzák meg.

Kívánatos, hogy a kutya az indítás után, az esések helyét megjegyezve lendületesen a helyes irányba induljon, és maximum a vad néhány méteres környezetében keresve a vadat rögtön felvegye, és azt vezetőjének minél gyorsabban vigye, és a kezébe adja.

A vezető az indítás helyéről szükség esetén (pont levonás terhe mellett) irányíthatja a kutyát. A vadtól túl nagy távolságra és túl sokáig történő keresés, illetve a túlzott irányítás szintén pont levonást eredményezhet. A feladat akkor teljesített és bírálható, ha a kutya mindkét vadat behozza.

Elhozás nélkül a munka 0 ponttal értékelhető.

Bírálandó a kutya láb melletti munkája, fegyelmezettsége, vezetőjével való kontaktusa, lövésre való viselkedése, jelölőképessége, munkakedve, orrhasználata.

A feladat összesen 20 pontot ér (10-10 pont a két elhozásra, de szüksége esetén az így kapott pontszámból a lábmunka, illetve a stabilitás hibapontjai levonandók).

2. Légszimatos kerestetés

Egy, a bírók által meghatározott max. 50x50 méteres területen két vad [(szőrmés vagy tollas)] kerül kihelyezésre úgy, hogy sem a kutya, sem a vezető nem láthatja azt. A bíró utasítására a vezető a kutyát keresésre küldi, akinek egymás után mindkét vadat meg kell találnia és behoznia. Célszerű, hogy a vadak különböző helyen legyenek kihelyezve, így ha a teljes területet 4 egyenlő részre osztjuk, akkor a két vad két különböző negyedben legyen. (lásd mellékelt ábrán)

Ideális munkának az tekinthető (10-10 pont), ha a kutya önállóan, lendületesen keres, a vezetőnek nem kell elhagynia helyét és nem, vagy csak minimálisan kell a kutyával kommunikálnia.

Ha szükséges a kutya biztatható, irányítható, illetve a vezető maga is elhagyhatja az indítási helyet és mozoghat a kijelölt területen, de mindezek pontlevonásokat vonnak maguk után. A bíró meghatározhatja, hogy a vezető mennyit mozoghat előre, de kívánatos, hogy pár méternél (5-6) jobban ne hagyja el a vezető az indítási pontot.

Kizárást von maga után, ha a vezető maga találja meg a madarat, a kutya nem veszi fel a vadat, vadat cserél, elhagyja a keresési területet és nem visszahívható vagy feladja a keresést.

3. Kettős elhozás nádból és nyílt vízről jelöléssel

Az első kacsát a parttól legalább 20-30 méter távolságra a nyílt vízre kell bedobni, majd a másodikat egy vízállásos vagy száraz, náddal benőtt területre. A kihelyezéseket (dobásokat) közvetlenül megelőzően egy-egy lövést kell leadni. A két vadat úgy kell kihelyezni, hogy az indítás helyétől a feljük tartó képzeletbeli egyeneseknek legalább 45, legfeljebb 90 fokos szöveget kell bezárniuk. (feladat felállítása a mellékelt ábra szerint)

A kutyát és a vezetőt a vízparttól 20-30 méter távolságra úgy kell felállítani, hogy mindketten lássák mindkét madár leesési helyét.

Kívánatos, hogy a nádas széle, ahová az első kacsát dobták és az indítási hely között is legyen legalább 5-10 méter távolság.

Az elhozási sorrend kötött, először a nádasban levő kacsát kell kihozni, utána azt, amit a nyílt vízre dobtak.

Egyszeri újraindítás megengedett. Újraindításnak számít, ha a kutyát a vezető behívja, illetve az indítási helyre visszatér. Nem számít újraindításnak, ha a kutya kijön a nád szélére, de a vezető parancsára azonnal visszamegy.

Hibátlan munkát ennél a feladtnál az a kutya végez (20 pontot csak az kaphat), amely a szabályzatban előirt sorrendben, önállóan vagy minimális segítséggel találja meg a vadat, lendületesen megy be a nádba és ott kitartóan keres, majd az első behozást követően a második kacsáért tétovázás nélkül megy a vízbe. Mindkét vadat megtalálás után egyenesen, jó tempóval viszi a gazdjához.

Ha a kutya a kacsát behozás közben fogásigazítás céljából teszi le, az nem hiba, de az pontlevonással járó hiba, ha a kutya a vadat vízből kijövet közvetlenül vagy menet közben azért teszi le, hogy megrázza magát. Az is pontlevonással járó hiba, ha a kutya madárral a szájában rázza magát.

Ha a terület adottságai vagy az időjárási körülmények indokoltá teszik, akkor a kihelyezési és az elhozási sorrend megfordulhat. (pl. sodrása van a víznek, vagy erős szél fúj). Erről minden esetben a vezetőbíró dönt, de elvárás, hogy egyazon napon minden vizsgázó ugyanabban a sorrendben hajtsa végre a feladatot.

A pontszámokat az elkövetett hibák súlya és mértéke alapján a bírók határozzák meg.

A feladat végrehajtása csak akkor minősíthető, ha a kutya mindkét madarat a szabályzatban meghatározott sorrendben, vagy a vezetőbíró döntése (Lásd fent) szerint behozta.

Elhozás nélkül a munka, illetve a szabályzattól, vezetőbírói döntéstől eltérő sorrendben való behozás 0 pontra értékelhető.

Bírálandó a kutya munkakedve, találni akarása, a nádban való önálló keresés, vízszeretete, gyorsasága, jelölőképessége, viselkedése vaddal a szájában, és a vad kézbe történő átadása.

4.) Mezei vonszalék

A vonszalékot (mely lehet szörmés vagy szárnyas apróvad, pl. nyúl, kacska vagy fácán) olyan magasságú aljnövényzettel (max. 50 cm) fedett réten kell lehetőleg hátszéllel 1 tompaszögű töréssel 150 lépés hosszan kihúzni, hogy a vizsgáló kutya munkája bírálható legyen. A vonszalék kezdetén szagkatlant kell kialakítani. Az egyik - vonszalékot húzó - bírónak a vad letétele után továbbmenve lehetőség szerint fedezékbe, takarásba kell húzódnia úgy, hogy jelenlétével a kutya munkáját ne befolyásolja, viszont látnia kell a kutya viselkedését a vadnál. A vonszalékhoz használt vadfajt a bírók határozzák meg, mely minden kutya esetében azonos. A vonszalék végén azt a vadat kell hagyni, amellyel a vonszalékot húzták.

A másik bíró az indítás helyén tartózkodik. A vonszalék kihúzását, a szagkatlan helyét a vezető láthatja, de a kutya nem.

Az indítás helye a szagkatlantól történik.

A vezető 15 méter hosszan megvezetheti a kutyáját a vonszalék nyomán.

Hibátlan munkát ennél a feladatnál az a kutya végez (20 pontot csak az kaphat), amelyik a szagkatlannál a vonszalék szagát felveszi, annak vonalát követi, és arról nem tér le. A megtalált vadat azonnal felveszi, és vezetőjéhez viszi, majd a kezébe adja. Ha a kutya kicsit túlfut a vadon és szembeszéllel keresi meg, nem hiba. Szintén nem hiba, ha az esetleges oldalszél miatt nem pontosan a vonszalékon halad, hanem annak szagnyomán, de követnie kell a vonszalék vonalát.

Az a kutya, amelyik az indítás helyétől a kihelyezett vadat nem csapázva, hanem légszimattal vagy szemmel keresi meg, annak szabályos felvétele és elhozása esetén is maximum 5 pontot kaphat. A

vezető a kutyáját 5-5 pont levonással maximum két alkalommal az indítás helyétől újra indíthatja. Újraindításnak számít, ha a kutyát a vezető behívja, illetve az indítási helyre visszatér.

Elhozás nélkül a vonszalék kidolgozása 0-ás osztályzatra értékelhető.

Minden kutyának új vonszalékot kell húzni az előzőtől olyan távolságban, hogy az ne befolyásolhassa a munkáját. Abban az esetben is új vonszalékot kell húzni a következő vizsgázónak, ha az előző kutya nem teljesítette sikeresen ezt a feladatot.

Bírálandó a szagnyom felvétele, a vonszalék nyomának kidolgozása, a vad felvétele, elhozása és átadása.

Kizáró okok

- lövés féltőség,
- agresszivitás emberrel és a többi kutyával szemben
- fékezhetetlenség, a vezető kezéből tartósan való kikerülés
- vad rágása, tépése, elásása
- kemény száj
- apportírozás megtagadása
- egyértelműen nem a vad megtalálásra irányuló foglalatosság (vizelés, székelés, ásás, hempergőzés...stb)
- vízbe menetel megtagadása
- bármely feladatra kapott 0 pont
- folyamatos, zavaró nyüszítés, ugatás
- vadcsere (ha a kutya már felvette az egyik vadat, és a másikat megtalálva azt hozza, az előbbit otthagyva)
- elhozási sorrend be nem tartása

Súlyos hibák (egyszeri súlyos hiba 10 pont levonással büntetendő, annak ismétlése kizárást von maga után)

- kontrollált beugrás,
- elhozás közben a vad lerakása (fogásigazítás nem hiba)
- vezető előtt a vad lerakása (nem kézbe történő átadás)
- feladat közben vizelés, jelölés

- hezitálás a vad felvételénél, vagy csak a vezető parancsára történő felvétel

Pontozás

Feladat	Max.pontszám
1.a) Vonalhajtás I. - (stabilitás 10, irányításos elhozás 10)	20
1.b) Vonalhajtás II. - (elhozások 10-10)	20
2.) Légszimatos kerestetés	20
3.) Kettős jelöléses elhozás nádból és nyílt vízről - (10-10)	20
4.) Vonszalék	20
Összesen	100